

УДК 336.71

Русіна Ю.О., к.е.н., доцент,
Київський національний університет
технологій та дизайну, м. Київ, Україна

ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ФІНАНСОВОЇ СТАБІЛЬНОСТІ БАНКІВСЬКОЇ СИСТЕМИ УКРАЇНИ ПІД ЧАС ВОЄННОГО СТАНУ

У контексті національної безпеки та економічної стійкості, забезпечення фінансової стабільності банківської системи у період воєнного стану в Україні виявляється завданням надзвичайної важливості. Зазначений період, характеризується підвищеним ризиком та непередбачуваністю, що може суттєво підірвати фінансову стійкість банківської системи та викликати серйозні наслідки для економічного розвитку країни. Одним із ключових аспектів у забезпеченні ефективної реакції на виклики воєнного стану є розробка та реалізація стратегій, спрямованих на збереження фінансової стабільності банківської системи, що вимагає комплексного аналізу, адаптації та удосконалення існуючих механізмів регулювання та нагляду за банками [2, с. 24].

Навіть з урахуванням збитків від війни, банки виявилися прибутковими у 2022 р., а в 2023 р. їхній прибуток зріс. Висока чиста відсоткова маржа та операційна ефективність характерні для банків усіх типів бізнес-моделей: корпоративної, роздрібною та універсальною. Це було досягнуто, зокрема, завдяки докладним зусиллям банків, своєчасній реакції Національного банку та багаторічній спільній роботі над реформою банківського сектору з 2015 р. Унаслідок цього банки увійшли в кризу з великим запасом капіталу та ліквідності, були операційно стійкими та ефективними та мали чіткі плани для непередбачених ситуацій [2, с. 25].

Національним банком України вжито ряд заходів, щоб забезпечити продовження нарахування та виплати заробітних плат, стипендій, пенсій та державної допомоги під час воєнного стану. Тимчасово введено обмеження щодо зняття готівки, видачі коштів у іноземній валюті та інші обмежувальні

заходи. Національний банк України та банки розробили плани дій для забезпечення сталої роботи банківської системи під час війни, звертаючи особливу увагу на захист від кібератак.

Впровадження безготівкових технологій і систем Bank-ID сприяє збереженню фінансових даних під час воєнного стану та забезпечує можливість проведення фінансових операцій в умовах обмежень.

Популяризація безготівкових розрахунків допомагає забезпечити стабільність фінансових транзакцій навіть у складних умовах війни.

Надійна робота системи електронних платежів забезпечує можливість безперервних фінансових операцій у всіх регіонах країни, де забезпечений зв'язок.

Міжнародна фінансова допомога є важливим чинником для забезпечення стабільності банківської системи в умовах війни, як для внутрішніх, так і для зовнішніх суб'єктів економічної діяльності [3].

У травні 2022 року Кабінет Міністрів України ухвалив рішення про затвердження стратегічних напрямів діяльності банків державного сектору на період воєнного стану та післявоєнного відновлення економіки. Це рішення визначає основні цілі та напрями діяльності банків з метою забезпечення фінансування різних секторів економіки, що стали жертвами збройної агресії росії або зазнали великих збитків. Серед головних пріоритетів фінансування зазначено підтримку підприємств та населення, підтримку аграрного сектору для забезпечення продовольства, фінансування критичної інфраструктури, харчової промисловості, інфраструктурних проєктів та транспортно-логістичної інфраструктури. Також передбачено підтримку релокації підприємств, відновлення виробничих потужностей для імпортозаміщення продукції, що раніше імпортувалась з росії та / або білорусії [1, с. 103].

Напрями, які будуть властиві для відновлення економіки України усім комерційним банкам та банкам державного сектору:

– збільшення ролі процентних ставок в грошово-кредитній політиці для підтримки банківського кредитування та контролю інфляції через ринок

депозитів;

- підтримка інфляційного таргетування в монетарній політиці з метою стабілізації інфляції та сприяння розвитку економіки;
- відновлення повномасштабного кредитування та створення ефективних кредитних портфелів, у тому числі за рахунок розширення державних кредитних програм;
- підтримка гнучкого валютного курсу для стабілізації валютного ринку та позитивного впливу на економіку;
- зниження процентної ставки на депозитні сертифікати НБУ для збільшення прибутків та підтримки економіки;
- залучення коштів комерційних банків у внутрішньої державної позики для підтримки Уряду та економіки;
- підтримка глобалізації для залучення додаткових фінансових ресурсів та зміцнення міжнародного інформаційного обміну [1, с. 104].

Отже, в забезпеченні фінансової стабільності банківської системи України під час воєнного стану ключову роль відіграють заходи щодо підтримки грошово-кредитної політики, контролю інфляції та залучення додаткових фінансових ресурсів. Ці заходи сприяють ефективній роботі банківської системи в умовах непередбачуваності та підвищеного ризику, що є важливим для економічної стійкості країни в період війни.

Література

1. Нянько В. Банківська система за воєнного стану та у післявоєнному відновленні України /В. Нянько, Л. Нянько// Наукові записки Львівського Університету бізнесу та права. Серія Економічна. Серія Юридична. - 2022. - № 35.- С. 96-105.
2. Садура О. Б. Фінансова стійкість банківської системи України в умовах війни / О. Б. Садура, А.А. Підгайна // *Український журнал прикладної економіки та техніки*. - 2023. - Т. 8. №4.- С. 24–29.
3. Прокопенко Н. Принципи функціонування банківської системи України в умовах війни / Н. Прокопенко, В. Мирончук, І. Шепель // *Економіка та суспільство*. - 2022.- №4.- [Електрон. ресурс] – Режим доступу: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2022-41-33> (дата звернення: 11.04.2024).